

โครงการส่งเสริมการเคลื่อนกำลังคนคุณภาพ ด้านอุดมศึกษาแก้ปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่ (Areas Engagement Mobility : AEM) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

“ พลิกโฉมชุมชนท้องถิ่น
ด้วยพลังแห่งองค์ความรู้จากสถาบันอุดมศึกษา ”

โดย สำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอ.อว.)

คณะกรรมการโครงการ

นางสาววราภรณ์ รุ่งตระการ
รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ที่ปรึกษาโครงการ

ศ.ดร.พีระพงศ์ ทิขสกุล
ประธานคณะกรรมการ
ด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย
ประธานกรรมการ

รศ.ดร.รณศักดิ์ สายจำปา
รองอธิการบดีฝ่ายแผน ยุทธศาสตร์
และเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
กรรมการ

ผศ.ไชยยันต์ ชนะพรมมา
ผู้อำนวยการสำนักงาน Talent Mobility
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
กรรมการ

ผศ.สุพจน์ ทรายแก้ว
อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
กรรมการ

ผศ.อภิรักษ์ สงรักษ์
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
กรรมการ

รศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์
ที่ปรึกษาคณะบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
กรรมการ

ดร.รณิน กรอริพงษ์
เลขาธิการที่ประชุมอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กรรมการ

คณะกรรมการโครงการ

รศ.ดร.อุเทน คำนำน

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารจัดการ
ทุนวิจัยและนวัตกรรม บพท. (ผู้แทน บพท.)

กรรมการ

นางสาวทิริติ แก้วสัมฤทธิ์

ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและพัฒนาการ
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กรรมการ

รศ.ดร.ประมา ศาสตระรุจิ

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและประสานเพื่อ
ประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กรรมการ

นายสุกุน เดื้อยพุก

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนา
ทุนทางปัญญา

กรรมการ

นางสาวณัฐกนก เจบสูงสทิธไพศาล

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนา
การใช้ประโยชน์จากทุนทางปัญญา

กรรมการและเลขานุการ

นางสาวอรณิชา เสตะคุณ

เจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการใช้
ประโยชน์จากทุนทางปัญญา

ผู้ช่วยเลขานุการ

ศูนย์ประสานบริหารโครงการ AEM (มหาวิทยาลัยพะเยา)

ศ.ดร.เสมอ ถาน้อย

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม
มหาวิทยาลัยพะเยา

ประธานกรรมการ

นางสาวอัญชลี เทียมศิริ

ผู้อำนวยการกองบริหารงานวิจัย
มหาวิทยาลัยพะเยา

กรรมการ

นายจักรพงศ์ มาลีพัตร

หัวหน้างานสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย
กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา

กรรมการ

นางสาววิจิตรา แก้วปุก

หัวหน้างานธุรการ กองบริหารงานวิจัย
มหาวิทยาลัยพะเยา

กรรมการและเลขานุการ

นางสาววาสนา บุญทรง

กองบริหารงานวิจัย
มหาวิทยาลัยพะเยา

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวรุ่งพลอย สุตันไชยวงศ์

กองบริหารงานวิจัย
มหาวิทยาลัยพะเยา

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

Areas Engagement Mobility : AEM

**AEM
Project**

**AEM
Driving Unit**
ศูนย์ประสานบริหารโครงการ ฯ

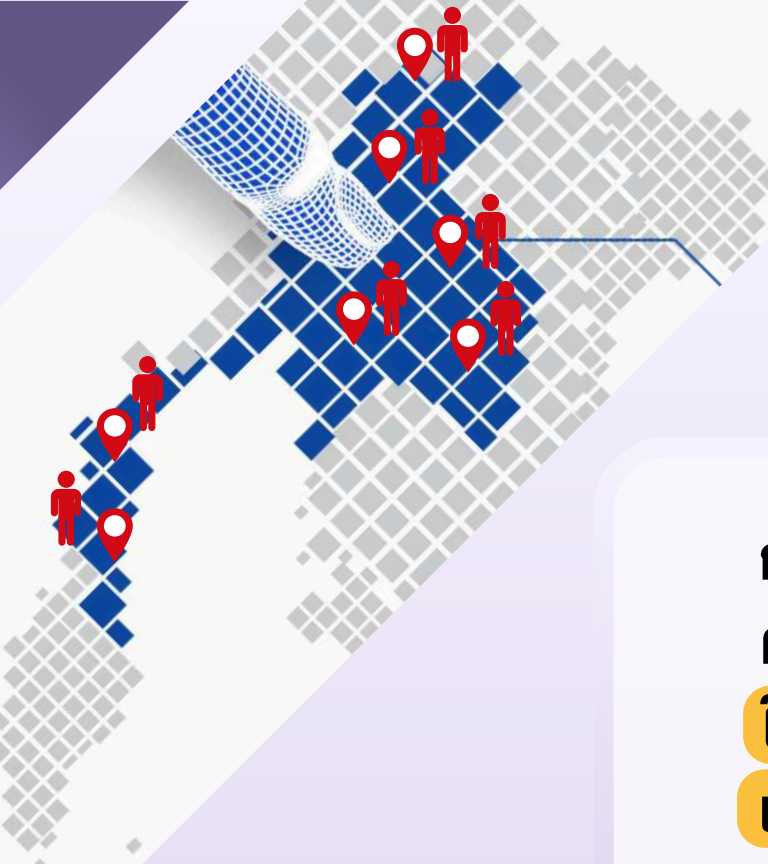
นำร่อง ม.กลุ่ม 3

$\geq 16/48$
มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย

อปท.

ที่มาของโครงการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สป.อว. ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเคลื่อนกำลัง
คนคุณภาพด้านอุดมศึกษาแก้ปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่ (Areas Engagement Mobility: AEM) โดยมุ่งเป้าที่จะผลักดัน
ให้เกิดการเคลื่อนบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยการ **นำองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่มีของบุคลากรไปใช้ให้
เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในพื้นที่** ทั้งในทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อ
การพัฒนา ส่งเสริม ต่อยอดในสิ่งที่พื้นที่ต้องการ ร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึง **สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน** และ
การให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และมีกลุ่มเป้าหมายเชิงพื้นที่ คือ

“ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ”

เป้าหมายโครงการ

สร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่
ให้ประชาชนได้รับการพัฒนา

ยกระดับสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง
ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

ส่งเสริมคุณภาพชีวิต
และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์หลักของโครงการ

1

เพื่อเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนในสถาบันอุดมศึกษา
ให้นำความรู้และความเชี่ยวชาญไปใช้แก้ ปัญหาและพัฒนาพื้นที่จริง

2

เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

3

เพื่อสร้างต้นแบบการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็ง
สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

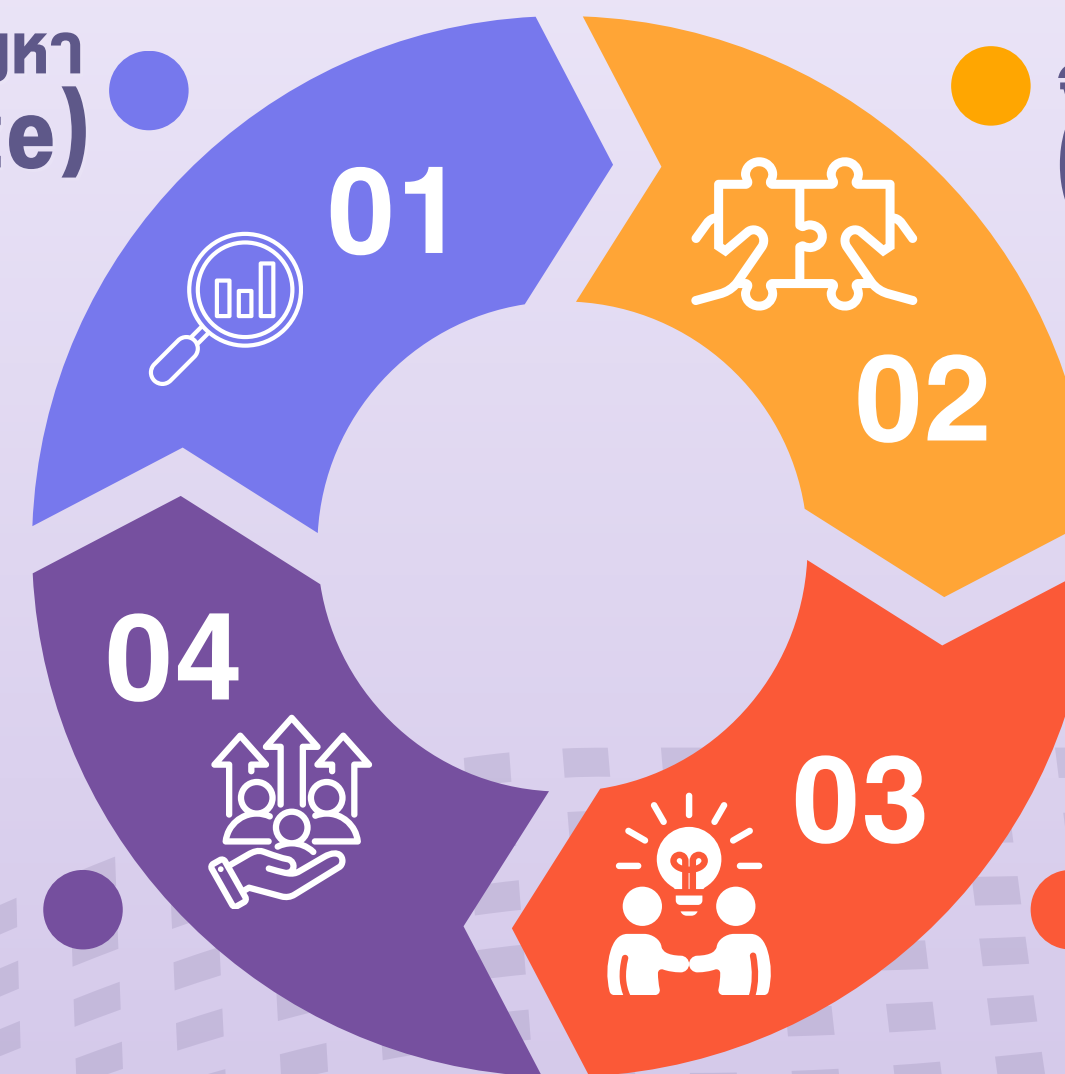
กรอบแนวคิดการทำงาน Area-Based Talent Co-Creation Model (AB-TCC)

โครงการ AEM ดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิด AB -TCC ซึ่งเน้นกระบวนการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

กรอบการทำงานนี้ครอบคลุมการดำเนินงาน 4 ระยะ

วิเคราะห์ปัญหา
(Analyze)

จับคู่บุคลากร
(Match)

ร่วมสร้างและปฏิบัติ
(Co-Create)

ขยายผล
(Scale)

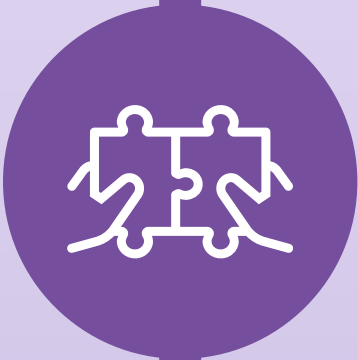

ขั้นตอนการดำเนินงาน: 4 ระยะสู่ความสำเร็จ

Phase 1 : การวิเคราะห์และทำความเข้าใจปัญหา (Problem Identification & Needs Analysis)

- 1.1 วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ (Area-Based Needs) ร่วมกับ อปท. และชุมชน
- 1.2 สร้างความร่วมมือและลงนามในหลักฐานความร่วมมือ (Letter of Intent) เพื่อการทำงานแบบจตุรภาคี (Quadruple Helix)

Phase 2 : การจับคู่ทรัพยากรและบุคลากร (Resource & Talent Matching)

- 2.1 จัดสรรบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ (Talent Mobility) ให้เหมาะสมกับปัญหา
- 2.2 วางแผนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับศักยภาพบุคลากรและพื้นที่
- 2.3 เตรียมความพร้อมบุคลากรและพื้นที่ก่อนลงปฏิบัติงานจริง (Pre-Talent Mobility)

ขั้นตอนการดำเนินงาน: 4 ระยะสู่ความสำเร็จ

Phase 3 : การร่วมสร้างและการนำไปปฏิบัติ (Talent Co - Creation & Implementation)

3.1 นำบุคลากรลงปฏิบัติงานในพื้นที่ (Talent Mobility) ตามแผนที่กำหนด

3.2 เน้นกระบวนการ: “ทำให้ดู พาทำ และให้ทำเอง” เพื่อสร้างทักษะและ ยกกระดับศักยภาพชุมชน

Phase 4 : การขยายผลและความยั่งยืน (Scaling & Sustainability)

4.1 ประเมินผลและถอดบทเรียนเพื่อขยายผลหรือใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย

4.2 ประเมินความคุ้มค่าทางสังคม (Social Return on Investment: SROI)

4.3 ส่งมอบองค์ความรู้ให้ชุมชนและ อปท. เพื่อให้สามารถบรรจุโครงการใน แผนงบประมาณท้องถิ่น

คุณสมบัติของข้อเสนอโครงการ

ผู้เสนอโครงการ (Applicant)

ต้องเป็นโครงการที่เสนอโดย
สถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ 3
(กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
หรือ ชุมชนอื่น)

เงื่อนไขความร่วมมือ (Collaboration Requirement)

ต้องเป็นโครงการที่ สถาบัน
อุดมศึกษาร่วมกับองค์กร ปกครอง
ส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดทำข้อเสนอ
โครงการร่วมกัน

เป้าหมายหลัก (Primary Goal)

เพื่อให้บุคลากรเคลื่อนย้ายไปยัง
พื้นที่เป้าหมาย และมุ่งเน้นการพัฒนาและ
แก้ไขปัญหาเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและ
ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน
(ด้านการส่งเสริมอาชีพ)

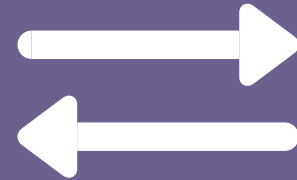
หลักเกณฑ์การพิจารณา คัดเลือกโครงการ

พัฒนาข้อเสนอ
โครงการ AEM

มหาวิทยาลัย

อปท.

1 สถาบัน ฯ
1 โครงการ

ศักยภาพและ
ความพร้อมของ
สถาบันฯ และภาคี
ในการสนับสนุน
บุคลากร
ในรูปแบบ AEM

คุณภาพของ
ข้อเสนอ
โครงการ

ผลกระทบและ
ศักยภาพ
ในการเป็น
ต้นแบบ

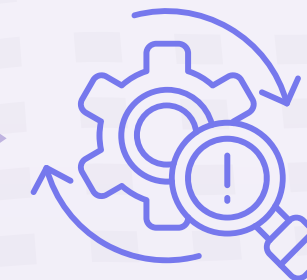
รูปแบบโครงการ

**POLICY - BASED
PROJECT**

**AREA - BASED
PROJECT**

**ISSUE - BASED
PROJECT**

ตัวอย่างข้อเสนอโครงการ AEM

Area - Based Project

ชื่อโครงการ : การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบหมู่บ้านทอผ้า หมู่ที่ X เป็นพื้นที่เศรษฐกิจสร้างสรรค์บนฐานวัฒนธรรมชุมชน

ชื่อโครงการ : การออกแบบและพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำ XY ให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวในฤดูหนาว + ฤดูร้อน เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

Policy - Based Project

ชื่อโครงการ : การจัดทำสัญญาประชาคม และการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบชุมชน ก. สู่การเป็นชุมชนสีเขียว (Green Community)

ชื่อโครงการ : การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Recommendation) เพื่อการพัฒนา อบต. v. สู่การเป็นชุมชนปลอดอาชญากรรม

Issue - Based Project

ชื่อโครงการ : การพัฒนาผลิตภัณฑ์กาละแม ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ZZ ให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ของชุมชน

ชื่อโครงการ : การออกแบบและกำหนดแนวทางการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของ อบต. XYZ เพื่อการมีน้ำเพื่อการบริโภค/อุปโภคตลอดปี

การสนับสนุนงบประมาณ (Funding Support)

งบประมาณหลัก (Project Implementation Budget)

ค่าใช้จ่ายสนับสนุนในการลงพื้นที่
เพื่อช่วยเหลือ พัฒนา และแก้ไขปัญหากับชุมชน
วงเงินไม่เกิน

150,000 บาท

ต่อโครงการ

งบประมาณบุคลากร (Personnel Support Budget)

ค่าใช้จ่ายสนับสนุนสำหรับบุคลากร
สำหรับบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่ไปร่วมดำเนินโครงการ
วงเงินไม่เกิน

30,000 บาท

ต่อโครงการต่อเดือน (ไม่เกิน 6 เดือน)

ประเด็นข้อพิจารณาและขอความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษา

1

หากโครงการของสถาบันอุดมศึกษาของท่านได้รับคัดเลือก **ขอความอนุเคราะห์** สถาบันอุดมศึกษาโปรดพิจารณาสำรองจ่ายงบประมาณเป็นการล่วงหน้า ในระหว่างที่ สป.อว. อยู่ระหว่างดำเนินการโอนเงินสนับสนุนโครงการ

2

ขอให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อรองรับการเคลื่อนย้าย บุคลากรไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ หรือ ณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และถูกต้องตามระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา

ขั้นตอนการเสนอโครงการ

1

พัฒนาข้อเสนอโครงการ

สถาบัน ฯ พัฒนาข้อเสนอโครงการ Policy - Based/ Project Area - Based Project/ Issue - Based Project

2

แจ้งความประสงค์

สถาบัน ฯ แจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการไปยัง มหาวิทยาลัยพะเยา (ศูนย์ประสานบริหารโครงการ ฯ) เพื่อขอคำแนะนำเบื้องต้น

3

ตรวจสอบคุณสมบัติ

ศูนย์ประสานงาน ฯ ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น และอาจร้องขอข้อมูลเพิ่มเติม

4

นำเสนอต่อ สป.อว.

ศูนย์ประสานบริหารโครงการ ฯ นำเสนอโครงการที่ผ่านคุณสมบัติให้ สป.อว.

5

คณะกรรมการพิจารณา

คณะกรรมการที่ สป.อว. แต่งตั้ง ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการ

6

ประกาศผล

สป.อว. ประกาศรายชื่อสถาบัน ฯ ที่ผ่านการคัดเลือกให้เป็นโครงการต้นแบบ

กระบวนการหลังผ่านการคัดเลือก

1

ดำเนินโครงการ (Implementation)

สถาบันฯ ร่วมกับ อปท. ดำเนินการตามแผนที่ได้นำเสนอ และได้รับการจัดสรรงบประมาณ

2

ติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation)

ศูนย์ประสานบริหารโครงการ ฯ และ สป.อว. จะมีการติดตามความก้าวหน้าและลงพื้นที่เป็นระยะ

3

สรุปและรายงานผล (Reporting)

เมื่อสิ้นสุดโครงการ สถาบัน ฯ และ อปท. จัดทำรายงานสรุปผลส่งผ่านศูนย์ประสานบริหารโครงการ ฯ เพื่อนำเสนอต่อ สป.อว. และเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Show & Share)

ขั้นตอนการส่งข้อเสนอโครงการ

1

จัดทำข้อเสนอโครงการ (Prepare Proposal)

จัดทำข้อเสนอโครงการ จำนวน 1 ชุด ตามแบบฟอร์มที่ สป.อว. กำหนด

2

ยื่นข้อเสนอผ่านระบบออนไลน์ (Submit Online)

ยื่นข้อเสนอโครงการและอัปโหลด เอกสารที่เกี่ยวข้องผ่านทางเว็บไซต์

<https://sites.google.com/view/mhesi-aem/>

3

ภายในวันที่กำหนด (Meet the Deadline)

ส่งข้อเสนอโครงการ ภายในวันที่ 23 มกราคม 2569

รายละเอียด แบบเสนอโครงการ

ส่วนที่ 1 ลักษณะของโครงการและความร่วมมือกับ อปท.

- 1.1 ชื่อสถาบันอุดมศึกษา
- 1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ร่วมดำเนินการ
- 1.3 ขอบเขตดำเนินการโครงการ

ส่วนที่ 2 ศักยภาพและความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 2.1 กลไกการดำเนินการ (Mechanism of Operation)
- 2.2 ศักยภาพและความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา
- 2.3 ศักยภาพและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
- 2.4 ความสอดคล้องของปัญหาและความต้องการของพื้นที่กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ผลผลิตและผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcomes)

- 3.1 ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPIs) ที่ชัดเจนและวัดผลได้
- 3.2 ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ
- 3.3 แผนการดำเนินการหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

ส่วนที่ 4 รายละเอียดของบุคลากรที่ลงพื้นที่ดำเนินการ โครงการ

- 4.1 ชื่อบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา
- 4.2 ชื่อนักศึกษา/นิสิตที่เข้าร่วมโครงการ
- 4.3 ชื่อ-สกุล ผู้ประสานงาน
- 4.4 รายชื่อบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และตัวแทนชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

รายละเอียด แบบเสนอโครงการ

ส่วนที่ 5 รายละเอียดด้านงบประมาณในการดำเนินการโครงการ

- 5.1 งบประมาณในการดำเนินโครงการ
- 5.2 รายละเอียดเงินที่ขอสนับสนุนในการลงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือ/พัฒนาชุมชน (ไม่เกิน 150,000 บาท)
- 5.3 รายละเอียดเงินที่ขอสนับสนุนบุคลากรที่ไปร่วมดำเนินการโครงการในท้องถิ่น เช่น ค่าตอบแทน ค่าที่พัก และค่าเดินทาง ฯลฯ (ไม่เกิน 30,000 บาท/โครงการ/เดือน) (ไม่เกิน 6 เดือน)

ส่วนที่ 6 เอกสารประกอบข้อเสนอโครงการ

- 6.1 ข้อเสนอโครงการ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด (จำนวน 1 ชุด)
- 6.2 แผนการดำเนินโครงการ
- 6.3 รายละเอียดงบประมาณที่ใช้
- 6.4 รายละเอียดข้อมูลหน่วยงาน อปท. ที่ร่วมดำเนินการ
- 6.5 หนังสือรับรองความมุ่งมั่นและความพร้อมในการให้ความร่วมมือจาก อปท. (เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นในการให้ความร่วมมือของ อปท. ซึ่งเป็นหนึ่งในเกณฑ์การประเมิน)
- 6.6 เอกสารหลักฐานประสิทธิผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ในการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่น (ถ้ามี)

AEM Project Timeline

► START

23 ธันวาคม 2568

- ชี้แจงหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางการเขียนข้อเสนอโครงการ AEM
- เปิดรับข้อเสนอโครงการ

23 มกราคม 2569

- ปิดรับข้อเสนอโครงการ
- ศูนย์ประสานบริหารโครงการฯ รวบรวม เสนอคณะกรรมการ พิจารณาคัดเลือก

กุมภาพันธ์ 2569

- ประกาศผล "16 โครงการ นำร่อง"

มีนาคม 2569

- MOA "16 โครงการ นำร่อง"
- สป.อว. โอนงบประมาณสนับสนุน
- เริ่มดำเนินโครงการ 6 เดือน (มีนาคม - กันยายน 2569)

กรกฎาคม - สิงหาคม 2569

- ลงพื้นที่และประเมินผล "16 โครงการ นำร่อง"

กันยายน 2569

- รายงานผลโครงการ
- กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Show & Share)

ช่องทางการดาวน์โหลดประกาศการเปิดรับ และแบบฟอร์มข้อเสนอโครงการ

โครงการส่งเสริมการเคลื่อนกำลังคนคุณภาพด้านอุดมศึกษา
แก้ปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่ Areas Engagement Mobility: AEM)

<https://drive.google.com/drive/folders/1qRUKW6QXNlk3Yi6dAeZruCXQ-heIEFZA?usp=sharing>

การประกาศผลและช่องทางการติดตามข้อมูล

เว็บไซต์กองส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพงาน:
https://www.ops.go.th/th/content_page/item/9231-icd

Facebook บ้านคุณภาพงาน:
https://www.ops.go.th/th/content_page/item/9231-icd

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email) ที่ได้ลงทะเบียนไว้

“ สป.อว. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความร่วมมือจากสถาบันของท่าน
เพื่อร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อน
และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เติบโต
อย่างยั่งยืนต่อไป ”

โดย สำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)